

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel nauczania początkowego (234113)

Nauczyciele szkół podstawowych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel nauczania początkowego (234113)

Nauczyciele szkół podstawowych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Nauczyciel nauczania początkowego (234113)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [70]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://www.flickr.com/photos/115089924@N02/12212474014> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu(wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1:Realizowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego.....	10
3.3. Kompetencje społeczne.....	12
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Nauczyciel nauczania początkowego 234113

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nauczyciel klas młodszych.
- Nauczyciel klas I-III.
- Nauczyciel kształcenia zintegrowanego.
- Nauczyciel nauczania wczesnoszkolnego.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2341 Primary school teachers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja P – Edukacja.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Grażyna Kurowska – Szkoła Podstawowa, Gliniec.
- Jolanta Polakowska – Publiczna Szkoła Podstawowa, Podgórze.
- Małgorzata Kowalska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Kupidura – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Halina Dziura – Publiczna Szkoła Podstawowa, Markuszów.
- Katarzyna Gruszka – Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Mirosław Górczyński – Forum Związków Zawodowych, Branża Nauki i Oświaty, Warszawa.
- Bożena Harasimowicz – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, Częstochowa.

Data(rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Nauczyciel nauczania początkowego prowadzi kształcenie zintegrowane⁴ w klasach I-III szkół podstawowych. Wprowadza dzieci w świat wiedzy, przygotowuje do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdraża do samorozwoju. Dbą o bezpieczeństwo uczniów, przyjazną atmosferę nauki, uwzględnia indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia, jego rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Praca **nauczyciela nauczania początkowego** polega na prowadzeniu zajęć dydaktycznych oraz opiece wychowawczej nad dziećmi z klas I-III, tj. dziećmi od 7 roku życia. Wspiera on wielokierunkową aktywność dziecka poprzez organizowanie sytuacji edukacyjnych, umożliwiających eksperymentowanie i nabywanie doświadczeń. Dbą o rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny i poznawczy uczniów. Zapewnia prawidłową organizację nauki, zabawy i odpoczynku w odniesieniu do wszystkich dzieci, w tym rozwijających się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.

Sposoby wykonywania pracy

Nauczyciel nauczania początkowego prowadzi pracę dydaktyczną, wychowawczą, opiekuńczą i jest odpowiedzialny za jakość tej pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych jego opiece uczniów. Zwykle pracuje z jedną klasą przez trzy lata. W tym czasie realizuje edukację polonistyczną, matematyczną, społeczną, przyrodniczą, plastyczną, techniczną, informatyczną, muzyczną, wychowanie fizyczne. Jeżeli ma dodatkowe uprawnienia, uczy języka obcego nowożytnego.

Nauczyciel nauczania początkowego stosuje w swojej pracy metody i techniki pozwalające na:

- organizowanie procesu dydaktycznego,
- aranżowanie przestrzeni edukacyjnej, pomocy naukowych i innego wyposażenia szkolnego,
- wspieranie rozwoju psychofizycznego uczniów, ich zdolności oraz zainteresowań,
- bezstronne i obiektywne ocenianie uczniów oraz sprawiedliwe ich traktowanie,
- udzielanie pomocy uczniom w eliminowaniu niepowodzeń szkolnych,
- pełnieniu dyżurów na szkolnych korytarzach,
- planowanie i organizowanie wycieczek, wyjść do instytucji kulturalnych,
- udzielanie rodzicom rzetelnych informacji o postępach uczniów oraz ich zachowaniu,
- prowadzenie dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- współpracowanie z rodzicami oraz ze środowiskiem lokalnym,
- uczestniczenie w zebraniach rad pedagogicznych, spotkaniach zespołu przedmiotowego⁹ i nauczycieli uczących w danym oddziale (klasie).

Ważne:

Nauczyciel nauczania początkowego przed nawiązaniem stosunku pracy zobowiązany jest dostarczyć zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Środowiskiem pracy **nauczyciela nauczania początkowego** jest głównie szkoła. Swoje zadania wykonuje w oddziale klasowym z grupą uczniów lub w formie nauczania indywidualnego w pomieszczeniu szkolnym lub w domu ucznia. Nauczyciel może pracować w pomieszczeniu zamkniętym w placówce (klasa, sala gimnastyczna) lub poza budynkiem szkolnym (las, boisko szkolne, plac zabaw, muzeum). Część pracy nauczyciela może odbywać się także w pokoju nauczycielskim oraz poza szkołą (np. planowanie, przygotowanie do zajęć, sprawdzanie i ocenianie prac pisemnych uczniów).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Nauczyciel nauczania początkowego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- środki dydaktyczne⁸: plansze, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, instrumenty muzyczne, krzyżówki, rebusy, klocki matematyczne, liczmany itp.,
- komputer ze standardowym oprogramowaniem, umożliwiającym przygotowywanie dokumentów, prezentacji, korzystanie z zasobów internetu,
- rzutnik multimedialny,
- tablicę szkolną zwykłą i interaktywną,
- urządzenia biurowe (np. drukarka, skaner).

Organizacja pracy

Nauczyciel nauczania początkowego pracuje 5 dni w tygodniu. Godziny pracy nie są stałe i zależą od planu lekcji. Nauczyciel realizuje tzw. pensum, tj. 18 godzin dydaktycznych² w tygodniu.

Zawód nauczyciela nauczania początkowego wymaga nakładu pracy własnej (poza zajęciami dydaktycznymi), która często wykonywana jest poza szkołą. Samodzielnie wybiera program nauczania i podręczniki. Elementem pracy nauczyciela jest przygotowywanie rozkładu materiału⁷ lub planu wynikowego⁶. Przed rozpoczęciem zajęć musi się do nich przygotować. Przeprowadza sprawdziany, zwykle jeden raz w miesiącu, sprawdza i ocenia je. Na początku każdego roku szkolnego oraz na jego zakończenie zwykle przeprowadza diagnozę uczniów¹. Prowadzi zapisy w dzienniku lekcyjnym. Uzupełnia arkusze ocen, wypisuje świadectwa.

Nauczyciel realizując swoje zadania zawodowe współpracuje z innymi nauczycielami i dyrekcją szkoły, w której pracuje oraz z rodzicami uczniów.

Do nauczyciela nauczania początkowego należy organizowanie uroczystości i imprez klasowych oraz szkolnych. Odpowiada również za estetyczny wygląd sali lekcyjnej. Praca nauczyciela nauczania początkowego nie należy do rutynowych. Wymaga ciągłej kreatywności.

WAŻNE:

Nauczyciel nauczania początkowego pracujący w szkole integracyjnej, czyli takiej, w której uczą się również dzieci niepełnosprawne, w większym stopniu sprawuje funkcje opiekuńcze i pielęgnacyjne.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Najważniejszymi zagrożeniami w pracy **nauczyciela nauczania początkowego** są: obciążenie aparatu mowy, hałas i stres. Skutkami zdrowotnymi są coraz częściej choroby układu nerwowego, sercowo-naczyniowego, kostno-stawowego, uszkodzenia słuchu, a także choroby psychiczne (w tym nerwice). Równie groźny dla nauczyciela jest stres zawodowy, który może być podłożem tzw. wypalenia zawodowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **nauczyciel nauczania początkowego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- predyspozycje do pracy z małymi dziećmi,
- zdolność nawiązywania kontaktu,
- zdolność współdziałania,
- zdolność improwizacji,
- zdolność do wchodzenia w różnorodne role społeczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność obserwacji i refleksyjność działania,
- podzielność uwagi i rozumowanie logiczne,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- zdolność jasnego, poprawnego formułowania i wydawania poleceń,
- zdolność panowania nad grupą,
- łatwość wypowiedzania się,
- odporność emocjonalna,
- zdolność do podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność dostosowywania się do różnych sytuacji,
- zdolność do twórczego rozwiązywania problemów;

w kategorii cech osobowościowych

- odpowiedzialność za innych,
- empatia,

- wrażliwość,
- spokój i opanowanie,
- serdeczność,
- tolerancyjność,
- ekspresyjność,
- asertywność,
- gotowość do wprowadzania zmian,
- kontrolowanie własnych emocji,
- radzenie sobie ze stresem,
- komunikatywność i umiejętność słuchania,
- innowacyjność i kreatywność,
- samokontrola, samodzielność i dokładność,
- gotowość do ustawicznego uczenia się,
- gotowość do dzielenia się wiedzą,
- optymizm.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Nauczyciel nauczania początkowego powinien mieć dobrą ogólną sprawność fizyczną oraz odporny układ nerwowy. Istotna w wykonywaniu pracy jest duża sprawność narządów mowy, wzroku i słuchu. Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie są wady wymowy oraz zaburzenia układu nerwowego.

Nauczyciel nauczania początkowego ze względu na bezpośredni kontakt z dziećmi powinien mieć aktualne orzeczenie (zaświadczenie wydane przez lekarza medycyny pracy) do celów sanitarno-epidemiologicznych, stwierdzające zdolność do wykonywania pracy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Od **nauczyciela nauczania początkowego** wymagane jest wykształcenie wyższe: studia I lub II stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika o specjalności edukacja wczesnoszkolna oraz posiadanie przygotowania pedagogicznego.

Nauczycielem nauczania początkowego może być również osoba, która posiada wykształcenie wyższe, studia I lub II stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku innym niż pedagogika i ukończy studia podyplomowe o specjalności edukacja wczesnoszkolna.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska pracy w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami prawa (rok 2018), ma osoba, która posiada dyplom ukończenia:

- studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, lub

- studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku (specjalności) innym, a ponadto ukończyła studia podyplomowe w zakresie edukacji wczesnoszkolnej.

W celu zdobycia kwalifikacji pedagogicznych, nauczyciel musi odbyć wymaganą prawem liczbę zajęć teoretycznych (z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej) oraz praktyki pedagogicznej. Aktualnie (2018 r.) limit godzin dla zajęć teoretycznych wynosi nie mniej niż 270 oraz nie mniej niż 150 godzin dla praktyki pedagogicznej. Przygotowanie pedagogiczne potwierdzić mogą następujące dokumenty:

- dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię,
- świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego.

WAŻNE:

Zawód **nauczyciela nauczania początkowego** jest regulowany Ustawą – Karta Nauczyciela oraz Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Nauczyciel nauczania początkowego z chwilą rozpoczęcia pierwszej pracy zawodowej w szkole uzyskuje stopień nauczyciela stażysty. Warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego (nauczyciel kontraktowy, mianowany, dyplomowany) jest:

- spełnienie określonych wymagań kwalifikacyjnych na dany stopień,
- odbycie stażu, zakończonego co najmniej dobrą oceną pracy,
- zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną w przypadku ubiegania się o stopień nauczyciela kontraktowego lub mianowanego,
- uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej³ po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela w przypadku ubiegania się o stopień nauczyciela dyplomowanego.

Nauczyciel nauczania początkowego może awansować na stanowisko dyrektora szkoły po uprzednim uzupełnieniu kwalifikacji o studia podyplomowe z zakresu zarządzania oświatą. Może również pełnić funkcję wicedyrektora, doradcy metodycznego, nauczyciela konsultanta lub wizytatora w Kuratorium Oświaty.

Nauczyciel nauczania początkowego może rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Nauczyciel nauczania początkowego potwierdza swoje kompetencje uprawniające do pracy w zawodzie kończąc studia II stopnia lub jednolite studia magisterskie lub studia podyplomowe na kierunku pedagogika o specjalności edukacja wczesnoszkolna.

Potwierdzeniem przygotowania pedagogicznego jest ukończenie kursu kwalifikacyjnego lub studiów podyplomowych.

Kompetencje zawodowe nauczyciela potwierdzane są na drodze awansu zawodowego i na podstawie oceny pracy. Nauczyciel stażysta po odbyciu stażu na stopień nauczyciela kontraktowego przedstawia sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego oraz odpowiada na pytania członków komisji egzaminacyjnej, dotyczące wymagań kwalifikacyjnych. Nauczycielowi stażystę stopień nauczyciela kontraktowego nadaje dyrektor szkoły.

Nauczyciel kontraktowy po odbyciu stażu na stopień nauczyciela mianowanego dokonuje prezentacji dorobku zawodowego, odpowiada na pytania członków komisji dotyczące wymagań kwalifikacyjnych. Nauczycielowi kontraktowemu stopień nauczyciela mianowanego nadaje organ prowadzący szkołę.

Nauczyciel mianowany po odbyciu stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego przedkłada wymaganą dokumentację oraz odpowiada na pytania członków komisji kwalifikacyjnej, dotyczące wpływu działań i zadań zrealizowanych przez nauczyciela w okresie stażu na podniesienie jakości pracy szkoły, w której nauczyciel odbywał staż. Nauczycielowi mianowanemu stopień nauczyciela dyplomowanego nadaje organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, o których mowa, przeprowadzają odpowiednio postępowania kwalifikacyjne lub egzaminacyjne na wniosek nauczyciela, skierowany odpowiednio do dyrektora szkoły lub właściwego organu nadzorującego.

Nauczycielowi dyplomowanemu posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10-letni okres pracy jako nauczyciel dyplomowany oraz znaczący i uznany dorobek zawodowy, na wniosek Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty może być nadany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania tytuł honorowy profesor oświaty. Wnioski do Kapituły o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty składa organ, sprawujący nadzór pedagogiczny.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Nauczyciel informatyki w szkole podstawowej	234103
Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	234104
Nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej	234108
Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej	234111
Nauczyciel muzyki w szkole podstawowej	234112
Nauczyciel plastyki w szkole podstawowej	234114
Nauczyciel przyrody w szkole podstawowej	234115
Nauczyciel techniki w szkole podstawowej	234117
Nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej	234118

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie i przeprowadzanie procesu dydaktyczno-wychowawczego.
- Z2 Przeprowadzanie ewaluacji procesu dydaktyczno-wychowawczego.
- Z3 Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego w nauczaniu początkowym

Kompetencja zawodowa Kz1: Realizowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego w nauczaniu początkowym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie i przeprowadzanie procesu dydaktyczno-wychowawczego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy psychofizycznego rozwoju dziecka w klasach I-III; • Prawa dziecka; • Podstawę programową na poziomie I etapu edukacyjnego (klasy I-III szkoły podstawowej); • Podstawę programową wychowania przedszkolnego; • Budowę i treści programów nauczania; • Teorie dotyczące uczenia się i nauczania oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów, a także normy, procedury i dobre praktyki w nauczaniu uczniów w klasach I-III; • Zasady planowania i organizowania pracy nauczyciela nauczania początkowego; • Rodzaje i metody oddziaływań wychowawczych; • Techniki informatyczne wykorzystywane w procesie dydaktyczno-wychowawczym w klasach I-III; • Dokumentację szkolną i zasady jej prowadzenia; • Przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesie dydaktyczno-wychowawczym; • Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planować i organizować proces dydaktyczno-wychowawczy z uwzględnieniem podstawy programowej i najnowszej wiedzy dydaktycznej, psychologicznej, biologicznej i medycznych podstaw uczenia się; • Respektować prawa dziecka w procesie dydaktyczno-wychowawczym; • Planować i realizować działania dydaktyczne wyrównujące braki edukacyjne wychowania przedszkolnego; • Wybierać, realizować i modyfikować program nauczania w zależności od możliwości intelektualnych uczniów; • Stosować współczesne teorie dotyczące uczenia się i nauczania oraz normy, procedury i dobre praktyki w nauczaniu uczniów w klasach I-III; • Realizować działania w zakresie doradztwa i orientacji zawodowej⁵ na poziomie klas I-III; • Wdrażać ucznia we współpracy z rodzicami do odpowiedzialności za naukę i swoje zachowanie, kształtować normy etyczne: prawość, uczciwość, prawdomówność, umiejętność rozróżniania dobra i zła, chęć niesienia pomocy innym, w tym włączanie się w akcje wolontariatu, szacunek dla każdego człowieka, patriotyzm; • Stosować w procesie dydaktyczno-wychowawczym programy komputerowe, komputerowe gry edukacyjne, tablicę multimedialną i inne urządzenia medialne, filmy edukacyjne, samodzielnie zaprojektować i wykonać za pomocą programów komputerowych pomoce dydaktyczne; • Prowadzić dokumentację szkolną zgodnie z obowiązującymi przepisami; • Planować i realizować proces dydaktyczno-wychowawczy zgodnie z przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacji zagrożenia.

Z2 Przeprowadzanie ewaluacji procesu dydaktyczno-wychowawczego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy prawne oceniania ucznia; • Zasady dokonywania ewaluacji przeprowadzonych zajęć edukacyjnych i całego procesu dydaktyczno-wychowawczego; • Zasady projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w procesie dydaktyczno-wychowawczym z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów, w tym ucznia szczególnie uzdolnionego; • Techniki informatyczne do wykorzystania w procesie oceniania ucznia; • Procesy komunikacji interpersonalnej w ewaluacji procesu dydaktyczno-wychowawczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonywać oceny prac uczniów i ich zachowania uwzględniając specjalne potrzeby edukacyjne ucznia, w tym ucznia szczególnie uzdolnionego zgodnie z obowiązującymi przepisami, opracowywać wyniki obserwacji i badań, formułować wnioski; • Analizować własne działania dydaktyczno-wychowawcze i wskazywać obszary wymagające modyfikacji; • Dobierać i stosować oprogramowanie komputerowe w procesie oceniania ucznia; • Omawiać oceny z uczniem oraz informować rodziców o wynikach dydaktycznych i zachowaniu ich dziecka.

Z3 Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI– potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje niepełnosprawności i specyfikę funkcjonowania ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym uczniów szczególnie uzdolnionych; • Przepisy prawa oświatowego dotyczące wspierania rozwoju ucznia; • Znaczenie wielokierunkowej aktywności uczniów; • Zasady budowania zaufania w kontaktach z innymi nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym; • Potrzebę i formy współpracy z innymi nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym; • Środowisko rodzinne i instytucje wspierające rozwój ucznia i szkoły; • Elementy kultury regionalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowywać proces dydaktyczny do stopnia rozwoju ucznia i występujących zaburzeń rozwojowych lub szczególnych uzdolnień zgodnie z przepisami prawa; • Inspirować i przygotowywać uczniów do udziału w konkursach i uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych; • Rozpoznawać charakter trudności przeżywanych przez ucznia i wspierać go w radzeniu sobie z nimi; • Nazywać stany emocjonalne ucznia i pomagać mu w ich rozumieniu; • Formułować swoje myśli w jasny sposób i słuchać swojego rozmówcy; • Współpracować z innymi nauczycielami w <u>zespole wielospecjalistycznym</u>¹⁰, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, poradniami specjalistycznymi, rodzicami ucznia oraz innymi instytucjami wspierającymi rozwój ucznia i szkoły; • Prezentować osiągnięcia i umiejętności uczniów na forum klasy, szkoły i środowiska lokalnego; • Przygotowywać i celebrować wraz z innymi nauczycielami, z rodzicami i instytucjami środowiskowymi święta, obyczaje i tradycje szkoły i regionu.

3.3. Kompetencje społeczne

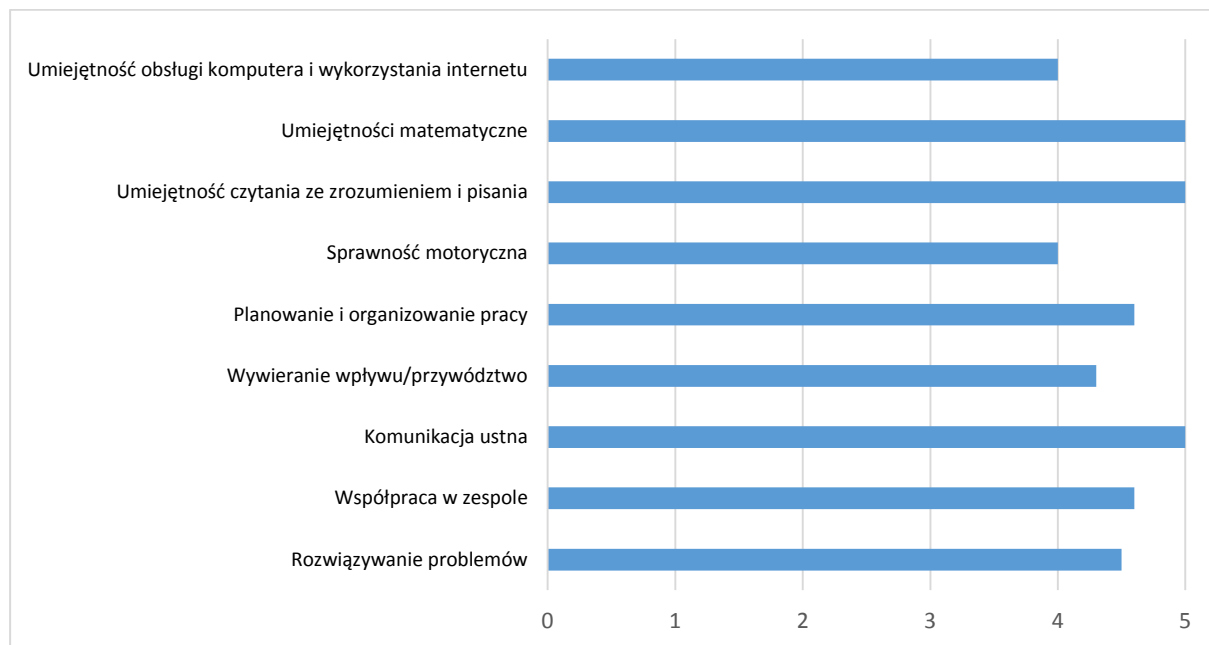
Pracownik w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Tworzenia i rozwijania wzorców właściwego postępowania w środowisku pracy i życia (środowisku rodzinnym ucznia i społeczności lokalnej).
- Przewodzenia grupie uczniów uczących się w klasach I-III i ponoszenia za nich odpowiedzialności.
- Podejmowania samodzielnie decyzji dotyczących organizacji pracy z uczniem, rozwoju metod i form nauczania w klasach I-III.
- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki własnych działań edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczych i podjętych decyzji.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową oraz potrzebami i możliwościami uczniów w tym przestrzegania zasad uczciwości, rzetelności, poufności.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych w odniesieniu do umiejętności własnych oraz potrzeb uczących się dzieci.
- Przestrzegania zasad etyki w kontaktach z dorosłymi i z dziećmi oraz podczas diagnozowania i oceniania uczniów.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciel nauczania początkowego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **nauczyciel nauczania początkowego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Nauczyciel nauczania początkowego może pracować w:

- podstawowych szkołach publicznych i niepublicznych,
  - klubach dziecięcych,
  - domach dziecka,
  - w oddziałach przedszkolnych dla sześciolatków,
  - pogotowiacz opiekuńczych,
  - sanatoriach,
  - dziecięcych oddziałach szpitalnych,
  - hospicjach,
  - środowiskowych domach dziecka,
  - placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
  - szkołach integracyjnych,
- oraz jako nauczyciel domowy.

Według wyników barometru zawodów na rok 2018, liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w zawodzie nauczyciela nauczania początkowego. Ponad 95% osób zatrudnionych na stanowisku nauczyciel nauczania początkowego pracuje na podstawie umowy o pracę.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>
Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>
Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>
Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>
Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
<http://zielonalinia.gov.pl>
Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl
Portal EU Skills Panorama:
<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>
Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
<https://eures.praca.gov.pl>
<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Kształcenie w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** oferują w ramach studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz studiów podyplomowych:

- uniwersytety,
- państwowe i prywatne uczelnie wyższe,
- akademie.

Uzyskanie kwalifikacji pedagogicznych umożliwiają natomiast dwie grupy instytucji:

- publiczne i niepubliczne szkoły wyższe oferujące możliwość zdobycia kwalifikacji pedagogicznych w formie studiów podyplomowych,
- publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli posiadające akredytację właściwego Kuratorium Oświaty, oferujące pedagogiczne kursy kwalifikacyjne.

Szkolenie

Szkolenia i kursy w formie stacjonarnej oraz on-line oferują prywatne i państwowe uczelnie. Szkolenia oferowane są również przez ośrodki metodyczne i instytucje funkcjonujące na wolnym rynku usług edukacyjno-szkoleniowych, w tym w ramach projektów realizowanych z Funduszy Europejskich. Przykładowa tematyka szkoleń oferowanych nauczycielom nauczania początkowego:

- kurs kwalifikacyjny z zakresu metodyki nauczania języka angielskiego w okresie wczesnoszkolnym,
- asertywność w pracy nauczyciela. Jak budować autorytet i dobre relacje z uczniem?
- jak pomóc dziecku w werbalnym komunikowaniu się? Komunikacja wspomagająca i alternatywna,
- jak uczy się mózg? Kreatywność i wspieranie uczenia się dzieci,
- terapia ręki w pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- uczeń zdolny – jak pomóc mu rozwinąć skrzydła?
- uczyliśmy programowania przez zabawę – Scratch w szkole,
- wprowadzenie do programowania dla najmłodszych,
- rozwój kompetencji matematyczno-przyrodniczych,
- strategie rozwiązywania zadań z treścią,
- teatr dla małych i dużych,
- neurodydaktyka w pracy nauczyciela.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** jest zróżnicowane i uzależnione od stopnia awansu zawodowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, minimalne wynagrodzenie nauczyciela z przygotowaniem pedagogicznym, posiadającego tytuł zawodowy magistra, wynosi od 2574 zł do 4051 zł brutto miesięcznie. Natomiast średnie wynagrodzenie w przeliczeniu na jeden etat (mediana) wynosi 3250 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzenia na ogół zależy od:

- wykształcenia,
- stopnia awansu zawodowego,
- stażu pracy,
- rodzaju instytucji,
- rodzaju, formy zatrudnienia (instytucja, osoba prywatna),
- wysokości dodatków (za wychowawstwo, motywacyjnego, opiekuna stażu) ustalanych przez organ nadzorujący.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **nauczyciel nauczania początkowego** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) – jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 1675).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2018 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych,

niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. poz. 1574).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. poz. 1635).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczyciela (Dz. U. poz. 1575).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Bakiera L., Stelter Ż.: Leksykon psychologii rozwoju człowieka T. 1 i T. 2. Difin, Warszawa 2011.
- Bąbel P., Wiśniak M.: 12 zasad skutecznej edukacji, czyli jak uczyć, żeby nauczyć. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2012.
- Hannaford C.: Zmysłne ruchy, które doskonalą umysł. Podstawy kinezylogii edukacyjnej. Oficyna Wydawnicza Medyk, Warszawa 2016.
- Jegier A.: Nauczyciel nauczania początkowego, jako mistrz i przyjaciel. Harmonia, Gdańsk 2010.
- Kołakowski A., Wolańczyk T., Pisula A.: ADHD Zespół nadpobudliwości psychoruchowej. Przewodnik dla rodziców i wychowawców. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2012.
- Kowalik St.: Psychologia ucznia i nauczyciela: podręcznik akademicki. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
- Kupisiewicz Cz., Kupisiewicz M.: Słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Magda-Adamowicz M., Kataryńczuk-Mania L.: Dziedziny kształcenia w klasach I-III. Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2014.
- Marek E.: Przygotowanie do zawodu nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w Polsce. Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie przy Filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim, Piotrków Trybunalski 2015.

- Podleśna M.: Gumowe ucho. Ćwiczenia percepcji słuchowej dla dzieci w młodszym wieku szkolnym. Harmonia, Gdańsk 2010.
- Polak B.: Podstawy teorii kształcenia. Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum, Szczecin 2013.
- Waloszek D. (red.): Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna: obszary sporów, poszukiwań, wyzwań i doświadczeń w kontekście zmian oświatowych. Centrum Edukacyjne Blżej Przedszkola, Kraków 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Bajkowe krzyżówki: <http://www.czasdzieci.pl>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Biuro Rzecznika Praw Dziecka: <https://brpd.gov.pl>
- Czasopismo: Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce: <https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/index.php/eetp>
- Czasopismo: Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna: <http://www.czasopismoippis.up.krakow.pl>
- Czasopismo: Problemy Wczesnej Edukacji: <http://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/pwe/index>
- EduZabawy: <https://eduzabawy.com>
- Główny Urząd Statystyczny: <https://wynagrodzenia.pl/gus>
- Instytut Badań Edukacyjnych: www.ibe.edu.pl
- Klub Nauczyciela WSiP: <https://ucze.pl>
- Ministerstwo Edukacji Narodowej: <https://men.gov.pl>
- Oferty pracy: <https://pl.jobble.org>
- Pedagog szkolny – News: <https://pedagogszkolny.pl>
- Portal dla nauczycieli: <https://edukacjawczesnoszkolna.eu>
- Portal o edukacji: <https://edunews.pl>
- Portal Oświatowy: <https://portaloswiatowy.pl>
- Portal Słownik Języka Polskiego: <https://sjp.pwn.pl/szukaj/diagnoza.html>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Słownik Języka Polskiego: <https://sjp.pwn.pl/szukaj/diagnoza.html>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Portal dla nauczycieli SuperKid: www.superkid.pl
- Wydawnictwo Podatkowe GOFIN: <http://www.przepisy.gofin.pl/przepisyno,253,148294,0,0,20161001,3,0.html>
- Wyszukiwarka Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>
- Wyszukiwarka informacji o zarobkach: <https://zarobki.pracuj.pl/stanowiska/edukacja-szkolenia/nauczyciel-nauczania-poczatkowego>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Diagnoza	Ocena stanu przedstawiona na podstawie badań i analiz. Zawiera wyniki obserwacji prowadzonych w procesie dydaktyczno-wychowawczym. Określa stopień dojrzałości, rozwoju, problemów typu dysleksja, ADHD, nabytych wiadomości i umiejętności oraz mocnych i słabych stron ucznia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Słownika Języka Polskiego: https://sjp.pwn.pl/szukaj/diagnoza.html [dostęp: 31.10.2018]
2	Godziny dydaktyczne	Godziny pracy nauczyciela prowadzone bezpośrednio z uczniami (tak zwane pensum). Nie wlicza się do nich przygotowania do zajęć, prowadzenia zebrań z rodzicami oraz realizowania innych zadań statutowych szkoły.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Komisja kwalifikacyjna	Zespół powołany przez dyrektora szkoły dla nauczyciela ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego lub zespół powołany przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego. Wydaje ona nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o akceptacji lub zdaniu egzaminu na kolejny stopień awansu zawodowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
4	Kształcenie zintegrowane	System nauczania w klasach I – III szkoły podstawowej. Polega na płynnym przechodzeniu wiadomości z jednego typu edukacji w drugi (np. w edukację polonistyczną wplatane są elementy z edukacji muzycznej czy społecznej). Nie ma sztywnych ram wyodrębnionych edukacji. Nauczyciel sam decyduje o długości zajęć z poszczególnych edukacji w ciągu dnia. Rozlicza się w systemie tygodniowym. Gdy zauważy zmęczenie lub znużenie u dzieci sam decyduje o zmianie dydaktycznej lub o przerwie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
5	Orientacja zawodowa	Wszelkie oddziaływania wychowawcze i informacyjne, mające na celu umożliwienie podjęcia właściwej decyzji o wyborze zawodu, decyzji uwzględniającej zarówno zainteresowania i predyspozycje danej osoby, jak i potrzeby rynku pracy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Słownika Języka Polskiego: https://sjp.pwn.pl/slowniki/orientacja.html [dostęp: 31.10.2018]

6	Plan wynikowy	Dokument przygotowywany przez nauczyciela. Nie ma sztywnej ramy czy wzoru, ale powinien zawierać między innymi: numer i temat zajęć oraz wymagania na poszczególne oceny (co uczeń powinien umieć).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
7	Rozkład materiału	Dokument przygotowywany przez nauczyciela. Nie ma sztywnej ramy czy wzoru, ale powinien zawierać między innymi: temat zajęć wpisywany do dziennika, liczbę godzin przewidzianą na realizację tego tematu, numery wymagań z podstawy programowej realizowanych podczas danych zajęć, uwagi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
8	Środki dydaktyczne	Przedmioty, które dostarczają uczniom określonych bodźców sensorycznych oddziałujących na wzrok, słuch, dotyk, ułatwiają im bezpośrednie i pośrednie poznawanie rzeczywistości.	Polak B: Podstawy teorii kształcenia, Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum, Szczecin 2013.
9	Zespół przedmiotowy	Grupa nauczycieli uczących w jednej placówce powiązanych ze sobą poziomem/rodzajem kształcenia (nauczyciele klas I-III, nauczyciele klas IV-VIII, nauczyciele uczący języków obcych). Spotykają się w celu zaplanowania różnego rodzaju działań, konkursów, szkolnych uroczystości na dany rok szkolny. Wymieniają się doświadczeniami, prowadzą wewnątrzszkolne doskonalenie zawodowe.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
10	Zespół wielospecjalistyczny	Zespół nauczycieli i specjalistów (oligofrenopedagog, logopeda, pedagog) prowadzący zajęcia z uczniem posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Powołuje się go w danej placówce edukacyjnej na dany rok szkolny.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170001578 [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.